

Қадамы қарышты Қарағанды

Еліміздің барлық өңірлері де Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың өздеріне қандай да бір қатыстылығын айтып, мақтан етіп жатады. Батыстықтар да, шығыстықтар да, оңтүстіктер де, солтүстіктер де Елбасының келген сапарларында немесе үлкен мінберден айтқан сөздерінде, естеліктерінде өздері туралы айтқан жақсы сөздерін, ұнамды пікірлерін үнемі еске алып, оны мақтан тұтып, марқая жариялап жүреді. Барлық қазақстандықтар үшін Елбасының берген бағасы, айтқан тілегі ең жоғарғы сипат, үлкен құрмет, баға жетпес қазынадай қабылданады. Осының бәрі еліміздің өз Көшбасшысына деген құрметінің, алғаусыз махаббатының көрінісі.

Еліміздің барлық түкпірлері Елбасының өздеріне жақындығын айтып, осылай іш тартып жатқанда қарағандылықтардың Президентке деген жақындығы, мақтанышы тіпті айрықша екені даусыз. Өйткені, Нұрсұлтан Назарбаев дарыны айрықша тұлға екендігін ең алғаш осында көрсетіп, саяси қайраткер ретінде осы өңірде қалыптасты. Қазақша айтқанда, қыран қанатының қатаюына осы өлкенің құнары игі әсер етіп, құты дарыған деп айтсақ, қателеспейміз. Бұл туралы Президенттің өзі де талай естеліктерінде айтты. Теміртаудағы Қарағанды металлургия комбинатының қып-қызыл шоқ шашып жататын балқыту цехында мың градустық ыстыққа пісетін болатты қайната жүріп, жас Нұрсұлтанның өзінің де ерік-жігері жанылып, мінезі қалыптасты. Міне, сондықтан да Елбасының Қарағанды өңіріне, әсіресе Теміртауға деген махаббаты ерекше екені күмәнсіз. Еліміздің Тұңғыш Президентінің күні алғаш рет аталып отырғанда, Нұрсұлтан Әбішұлының Қарағанды облысына жұмыс сапарымен келуінде де осындай символикалық мән жатыр.

Бұдан бір күн ғана бұрын Сарыарқаның ақ түтек бораны соғып тұрған сайын даласы Елбасы келерде тына қалды. Аспан да жарқырап ашылды, бірақ күн айтарлықтай аязды. Бұл да адам өмірі мен табиғаттың өзара үндестігін көрсетсе керек. Халқы қалаған адамды табиғат та құрмет тұтатын секілді. Тіпті, осы жердегі қойнынан түлеп ұшып, қазір бүкіл елге жылы шуағын шашып, барша әлемге танылып отырған перзентінің келуіне Жер-ана да қуаныш білдіріп тұрғандай көрінді.

Елбасын Сарыарқаның ақ жамылғыға оранған сайын даласы осындай жылылықпен қарсы алса, халқының қуанышында тіпті шек болмады. Тікұшақтан түскен Президент бір кездері ыстық цехтан шыққанда жастық жалынмен қуана дем алатын таза ауаны бір сәт еске алғандай, біраз тыныстап тұрды. Елбасын Премьер-Министр Серік Ахметов пен облыс әкімі Әбілғазы Құсайынов бастаған топ қарсы алды. Осыдан кейін Президенттің кортежі Теміртау қаласы әкімдігінің ғимаратына қарай бет алды.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевты есік алдында Теміртау қаласының әкімі Нұркен Сұлтанов бастаған қалалықтар күтіп алды. Осы жерде Нұрсұлтан Әбішұлымен бір кезде Теміртау қалалық партия комитеті мен атқару комитетінде бірге қызмет еткен Нина Уахитова, Владимир Рыскаль, Виктор Стринжа, Виктор Котляров, Камалтин Мұхамеджанов, Әли Қарабалин секілді еңбек ардагерлері тосып тұрды. Президент олармен емен-жарқын амандасып, жастық, жалынды шақтарын, бірге қызмет еткен күндерін сағынышпен еске алды. Сырт қараған адамға осының бәрі жан толқытатын сәттер еді. Президент өзінің бұрынғы қызметтестеріне сол кездерде болған әртүрлі қызықты жәйттерді де айтып, жиналғандарды күлкіге қарық қылды.

Одан кейін Президент бастаған топ бұрын өзі отырған №6 кабинетке өтті. Бұл бөлмені теміртаулықтар бұрынғыша жасандырып, дәл Нұрсұлтан Назарбаев отырған кездің сәніне келтіріп қойған екен. Бұл күй де Президенттің сол қиын да қызықты күндерді есіне түсіріп, бір сәт толқи ойлануына мүмкіндік берді. Нұрсұлтан Әбішұлы осы ғимараттың екінші қабатында орналасқан «Тұңғыш Президенттің мұражайына» көтерілді. Осы бөлмеде Теміртау қалалық партия комитетінің екінші хатшысы Нұрсұлтан Назарбаев 70-жылдардың басында үш жылдай отырған екен. Бұл кабинет те сол кездегі өмірді, теміртаулықтардың өткен ғасырдың 70-жылдарындағы қайнаған тірлігін бұзбай жасақталып, бәрін де еске түсіруге қолайлы етіп жасалыпты. Екінші хатшының бөлмесіндегі Лениннің суреті мен мүсіні де сақталыпты. Теміртау қаласының сол кездегі картасы да ілінген. Мұнда да Елбасы өзінің сол кездегі өмірін, кейбір қимас оқиғаларды жанындағылармен бірге еске түсіріп, біршама аялдады.

Қалалық партия комитеті отырыстарының кейбір хаттамаларын, өзінің қол қойған құжаттарын көріп, Президент сол шақты жадынан тағы бір мәрте өткізді. Одан әрі осы ғимараттың басқа бөлмесінде Елбасы бастаған 70-жылдардағы қызметкерлеріне – бүгінгі ардагерлерге қазақ дәстүрімен дәм ұсынылды.

Теміртау қаласы Қарағанды облысы өнеркәсіп өнімдерінің 31 пайыздан астамын береді. Үстіміздегі жылдың 10 айында оның өнімдері былтырғы жылдың сәйкес мерзімімен салыстырғанда 10 пайызға азайған. Бұл негізінен темір прокаттарын өндірудің төмендеуі себебінен орын алып отыр. Теміртауда құрылыс қарқыны былтырғы жылмен салыстырғанда сәл артып, 23,9 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға беріліпті. Қалада шағын кәсіпкерліктің даму қарқыны артып келеді. Биыл ол 36,8 млрд. теңгенің өнімін беріп, былтырғы жылдың сәйкес мерзімінен 43,5 пайызға асып түскен. Осы салада еңбек ететіндер саны 22150 адамға жетіпті.

Қалалық әкімдіктің ғимаратынан шыққан соң Елбасы өзін Теміртау тұрғындары көптен бері күтіп тұрған «Тұңғыш Президенттің тарихи-мәдени орталығына» келді. Қалалықтар ғимараттың сыртына да, ішіне де молынан жиналыпты. Осы жерде Президент өзін қарсы алып тұрғандарға жылы лебіз білдіріп, қысқаша сөз сөйледі. Мен Теміртауды ешқашан ұмытпаймын. Қарметкомбинат парткомының хатшысы болып жүргенде салғызған спорт кешені, балабақшалар, тұрғын үйлер, оң жағалау – бәр-бәрі көзіме оттай

басылды. Әлі күнге сіздердің халдеріңіздің қандай екенін сұрап, біліп отырамын. Қазір қала бұрынғыдан да өсіп, құлпырған. Мен бұған қуаныштымын. Сіздердің сайлаған Президенттеріңіз ретінде мен әлі де халықтың әлауқатын жақсарту жолында еңбек етемін. Одан әрі Президент елдің бірқатар жетістіктерін атап берді. Сөзінің соңын теміртаулықтарға бақытты тұрмыс тілеумен аяқтап, енді бүгінгі мереке күні тезірек үйлеріңізге барып, жылыныңыздар деген әзілмен аяқтады.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың Теміртауға сапары «АрселорМиттал» АҚ дайын өнім жасауға арналған құрыш кесектер құятын конвертерлік цехта жалғасты. Бұл кәдімгі Нұрсұлтан Назарбаев еңбек жолын бастаған атақты Қарметкомбинат қой. Кортөж оның ішіне ендеп кіріп келе жатқанда, Елбасы тағы да осында жүрген кездерін еске түсіріп, жастық шағын жадында жаңғыртқаны анық.

Құрыштан жасалған ұзын кесектердің көлемі 130x10 және 150x150 мм. екен. Төртбұрышты кесек блюм деп аталатын көрінеді. Олардан артынан арматуралар, бұрыштар, швеллерлер, дөңгелектер және т.б. жасалады екен. Цех 2010 жылы басталып, 2011 жылдың желтоқсан айында пайдалануға беріліпті. Жобаның толық құны 5 млрд. 483 млн. теңге болған. Оның іске асуының арқасында жаңадан 88 жұмыс орны ашылған. Цех жылына 1,2 млн. тонна құрыш кесектерін шығарады. Елбасы бұл жерде сұйық құрыштың қалай ағып, қалыптарға қалай құйылып жатқанын көріп, цехты біршама қызықтады. Құрыш кесектер құю цехының жұмысы туралы Нұрсұлтан Назарбаевқа «АрселорМиттал» АҚ бас директоры Махадеван Виджай түсінік беріп тұрды. Осыдан кейін Елбасының кортежі Қарағанды қаласына бет алды.

Еңбекке шыңдалу мен қайраткерлікке толысудың алтын бесігі болған ыстық ұяға Ұлт көшбасшысының тап осындай күні келіп, орталарынан табылып, аймақ тынысымен танысуы қарағандылықтардың көңілін шаттыққа бөлегені анық. Қарағанды дегенде әдетте адамның көз алдына алып өндіріс ошақтары, оттары жарқыраған өлке елестейді.

Елбасының «Қазақстан жолы» кітабында «Республиканың индустриялық орталығы менің көз алдымда өтті. Қарағанды облысын өзінше бір шағын Қазақстан деп атауға болатын», деп жазғанындай, жер қойнауында елімізде барланған марганецтің – 100, вольфрамның – 85, бариттің – 70, қорғасынның – 54, мыстың – 36, көмірдің 32 пайызы шоғырланған. Сондықтан өңір ежелден өндірістік бағытқа басымдық беріп келеді. Ал өндіріс – қашанда экономикалық дамудың қайнар көзі, қозғаушы күші.

Бүгінгі күні Жезқазған мен Балқаштағы, Жәйрем мен Теміртаудағы, Шұбаркөл мен Ақжалдағы қайнаған еңбек те соның айғағындай болып, дүрілдеп жатыр. Республикалық индустрияландыру картасына қарағандылықтар енгізген 6 мың адамды жұмыспен қамтамасыз ететін 56 өміршең жобаның бүгінге дейін 40-қа жуығы іске қосылса, биыл тағы 3-еуінің тұсауы кесілді. Олардың ішінде Шахтинскідегі метан газынан электр қуатын өндіруге арналған қондырғы, Жезқазғандағы «Ютария» LTD” ЖШС-нің тігін өндірісі, Қарағандыдағы «ТИАТР» ЖШС-нің полиэтилен құбырларын шығару зауыты

бар. Бұған қоса, «Бизнестің жол картасы – 2020» бағдарламасы бойынша атқарылып жатқан 94 жобаның жаңғырығы да өндіріс дабылын арттыра түсуде. Бұлардың қай-қайсысы болсын экономикалық маңыздылығы жағынан бір-бірінен кем соқпайтын жобалар. Мысал үшін айтар болсақ, шахталардағы метан газының барланған геологиялық қоры 550 млрд. текше метр болса, соны арзан энергия көзіне айналдыру мәселесі осы жобалар арқылы шешілуге бет бұрған.

Экономикалық-әлеуметтік әлеуеті мықты өңірдің инвестициялық тартымдылығы Үдемелі индустриялық-инновациялық даму бағдарламасы ауқымының кеңейе түсуіне игі ықпалын тигізіп отырғаны – жағымды жайлардың бірі. Табиғи және минералды шикізаттың молдығы, облыстың географиялық тиімді орналасуы сияқты негізгі үш фактордың қолайлылығының, оның үстіне Жезқазған – Бейнеу, Шұбаркөл – Арқалық темір жолдарының аймақтың транзиттік қуатын еселеп арттырмақтығы, ыңғайлы бизнес-климат аймақтық экономиканың инвестиция тартымдылығын жылына орташа есеппен 20 пайызға ұлғайтатындығы есептеліп шығарылған. Биыл шетелдік капиталдың қатысуымен жұмыс істейтін 450 компанияның негізгі капиталға салған инвестициясы көлемінің 15,9 пайызға артып, 190,2 млрд. теңгені құрағаны соның бір айғағы. Жақында өткен «Қарағандыинвест-2012» форумы өңір ерекшелігіне орай мұның ең жоғары шек еместігін көрсетті. Алдағы жылы іштен және сырттан құйылатын қаржы көлемі 300 млрд. теңгеге жеткелі отыр.

Жаңа өндірістердің жаппай ашылып жатуы, шағын және орта бизнестің белсенділігінің күшеюі үстіміздегі жылы жұмыссыздық деңгейін 4,4 пайызға төмендетті. Атап айтқанда, 5 мыңнан астам азамат барлық салада қыз-қыз қайнаған еңбек дүбіріне қосыла алды. Осындай экономикалық табыстармен бірге, тұрғын үй құрылысы бойынша облыстың бірнеше жылдан бері елімізде алдыңғы орындардың бірінен табылуы қарағандылықтардың мақтан тұтар көрсеткіштері қатарында. Биыл пайдалануға берілмекші 203,6 мың шаршы метр тұрғын үй межеленген деңгейден асып түсіп, талай отбасыларын қуанышқа бөледі.

Өңірдегі оң өзгерістер мен жаңғыртулар жайлы айтқанда, әлбетте, стратегиялық маңызы зор Жезқазған-Бейнеу, Арқалық-Шұбаркөл темір жолдары құрылысының 500 және 200 шақырымды құрайтын бөлігі облыс үлесінде екенін айналып өте алмайсың. Бүгінде бұл учаскелердегі жұмыс күннен күнге қызып келеді.

Үстіміздегі жылдың 10 айында қарағандылықтар 186,6 млрд. теңгенің өнеркәсіп өнімдерін шығарса, бұл көрсеткіш былтырғы жылдың сәйкес мерзімінен 106,5 пайызға артық. Бұған өңір халқы ғана емес, барша қазақстандықтар жақсы білетін «Еуразиан Фудс» АҚ, «Қарағанды кәмпиттері» АҚ, «Имсталькон» АҚ, «SILICUM KAZAKHSTAN» компаниясы, «Қарағанды ЭнергоОрталық» АҚ өздерінің сүбелі үлестерін қосты. Қаладағы құрылыс көлемі өңірдегі осы саланың жартысына жуығын құрайды. Биыл қарағандылықтар үшін 39,3 млрд. теңгенің құрылысы іске қосылып, былтырғы сәйкес мерзімге қарағанда ол 9 пайызға артқан. Соның

ішінде 118 шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілді. Шағын кәсіпкерлік жақсы қарқын алып келеді. Биыл ол барлығы 253 млрд. теңгенің өнімін өндірді, бұл былтырғы жылмен салыстырғанда 1,5 пайызға артық. Бұл салада еңбек ететіндердің жалпы саны қазір 100 мың адамнан асқан.

Қараша айының басындағы мәліметке қарағанда, облыста 977 адам жұмыссыз ретінде тіркелген. Биыл жалпы саны 993 адам қоғамдық жұмыстарға тартылыпты, ал 687 адам кәсіптік қайта даярлауға жіберілген.

Президент сапары алдында бүкіл елді дүр сілкіндірген, барша қауымды қатты қуантқан ЕХРО-2017 халықаралық көрмесінің Астанада өтетіндігі қарағандылықтарды да шаттыққа бөледі. Мерей бір, мәртебе ортақ, дейді олар. Елорданың аз жылдарда-ақ әлем тамсанған әсем шаһарға айналуына көршілік парызы ретінде көмек-қолдауын аямаған кеншілер қаласы бұл жолы да оған тірек болуға дайын екендіктерін білдіруде. «Қарағанды облысы және ЕХРО-2017» дөңгелек үстелінің іле ұйымдастырылуы да соған арналған алғашқы шара болыпты.

Қарағандыда Елбасы Н.Назарбаев «Ариста» кешеніне келді. Осы жерде жүзге жуық жастар жұбы Президентке бал биі бойынша өнер көрсетті. Арасында қазақ тілінде Елбасына арналған құттықтау сөздер, жастарға жасаған қамқорлығы үшін алғыстар айтылып тұрды. Нұрсұлтан Әбішұлы жастарға арнаған өзінің қысқа сөзінде оларды Тұңғыш Президент күнімен құттықтап, басқа да өркениеті озық елдерде осындай, «Президент күні» мерекесінде балдық би биленетінін естіп, сіздердің сол дәстүрді жалғастырғандарыңызға ризамын. Бәрі де әдемі болды. Әрқашанда жақсы өнерді осылай бойларыңа сіңіре беруге ұмтылыңдар, дей келіп, оларға бақытты өмір мен баянды тұрмыс тіледі.

Елбасының Қарағанды өңіріне жұмыс сапарының алғашқы күні Қарағанды мемлекеттік техникалық университетіне (бұрынғы ҚарПТИ) келумен аяқталды. Университеттің оқытушы-профессорлары мен үздік студенттерінен тұратын топ Президентті есік алдынан құрметпен қарсы алып, өздерінің жетістіктерімен және Елбасы тапсырмаларының қалай орындалып жатқандығымен қысқаша таныстырды. Атағы алысқа кеткен осынау оқу орнында Елбасы өзінің бір топ курстасымен кездесті.

Бүгін Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың Қарағанды өңіріне сапары одан әрі жалғасады.